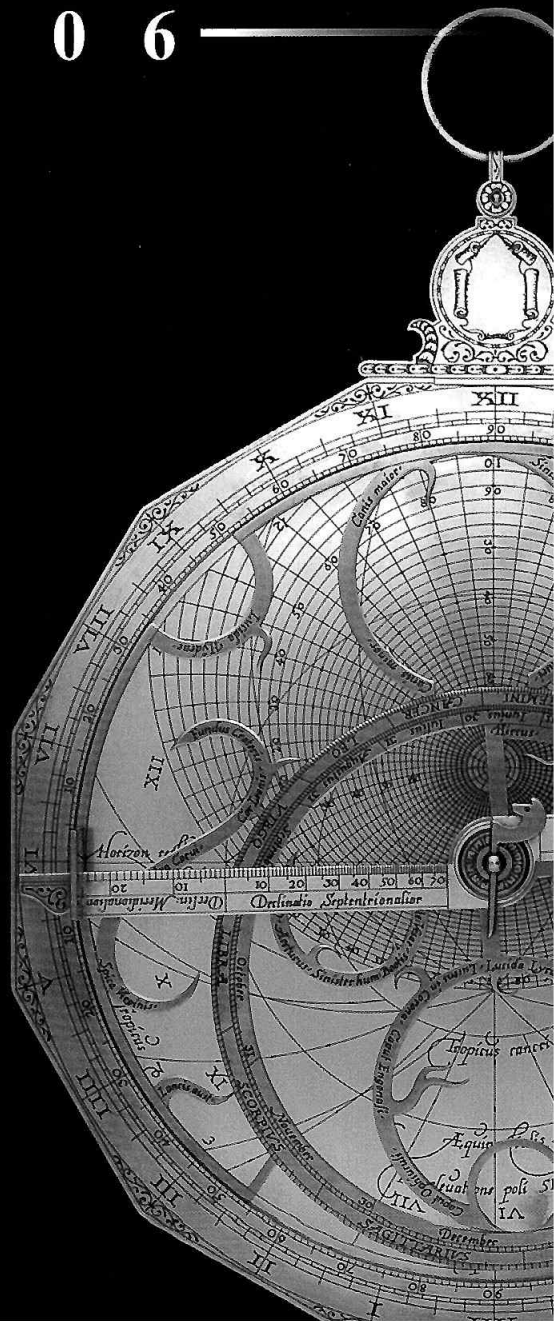


# HVĚZDÁŘSKÁ ROČENKA

— 2 0 0 6 —



# **HVĚZDÁŘSKÁ ROČENKA 2006**

Hvězdárna a planetárium hlavního města Prahy

# Hvězdárna a planetárium hlavního města Prahy

# **Hvězdářská ročenka 2006**

**Pod redakcí Pavla Příhody připravili:**

Otokar Buzek  
Adrián Galád  
Jan Mánek  
David Motl  
Ondřej Pejcha  
Petr Pravec  
Pavel Příhoda  
Ladislav Šmelcer  
Jan Vondrák  
Miloslav Zejda  
Vladimír Znojil

## **Ročník 82**

Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy  
v koedici s Astronomickým ústavem AV ČR  
Praha 2005

© Pavel Příhoda za kolektiv, 2005

ISBN 80-86017-43-5 (Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy, Praha)

ISBN 80-903441-2-7 (Astronomický ústav AV ČR, Ondřejov)

ISSN 0373-8280

# PŘEDMLUVA

Hvězdářská ročenka 2006 je 82. ročníkem této publikační řady, kterou od roku 1993 vydává Hvězdárna a planetárium hl.m. Prahy; od ročníku 71 (Hvězdářská ročenka 1995) vychází v koedici s Astronomickým ústavem AV ČR.

Vydavatelé i autoři děkují Ediční radě Akademie věd České republiky pro vydávání vědecké literatury za finanční příspěvek, který usnadnil vydání Hvězdářské ročenky 2006. Stejně tak náleží poděkování Magistrátu hl. m. Prahy, který je orgánem zřizovatele Hvězdárny a planetária a přispívá na její činnost, do níž příprava Ročenky patří. Jmenovaným institucím jsme vděční za jejich podporu a pochopení.

Autorské podíly 82. ročníku jsou následující: část A (Kalendářní data roku 2006), B3 (Planety a jejich měsíce – průvodní texty, mapky elongací Merkura, některé ilustrace a část tabulek planet), B4 (Zatmění Slunce a Měsíce – texty a grafy zatmění), B6 (Planetky Ceres až Vesta – texty a část tabulek) a textovou část C (Kalendář úkazů) zpracoval P. Příhoda. J. Vondrák je autorem oddílů B1 (Slunce), B2 (Měsíc), B3 (efemeridy planet a satelitů, grafy poloh satelitů Jupitera a Saturna), B4 (Zatmění – výpočty), B5 (Zákryty hvězd a planet Měsícem), B6 (efemeridy planetek Ceres až Vesta) a B9 (redukční veličiny pro hvězdy, tabulky Polárky). Autorem diagramů východů a západů planet a planetek v částech B3 a B6 je T. Šereda. Vyhledávací mapky Urana, Neptuna a Pluta, dále část statí B6 (další jasnější planetky), jakož i mapky pro část B7 (Komety) a C (Kalendář úkazů) zpracoval J. Mánek. Autorem oddílu B7 (Komety) je P. Pravec, s nímž spolupracovali A. Galád a V. Znojil. Posledně jmenovaný autor připravil také oddíl B8 (Meteory). Autorem oddílu B9 (Proměnné hvězdy) je M. Zejda, s nímž spolupracovali D. Motl, O. Pejcha a L. Šmelcer. Část D (Časové signály) vypracoval O. Buzek. Tuto část uvádíme v této podobě v Ročence naposledy, protože jednotné šíření přesné časové informace je v současnosti celosvětově vyřešeno.

Hvězdářská ročenka 2006 má rozsah podobný jako v předchozím ročníku a není zřejmě nutné jej podstatně měnit – zejména v době internetu. Právě tam nalezneme zájemce obrovské množství různých specialistů a jmenovitě ty efemeridy, které vyžadují kratší časový odstup. Přesto nejsou vyloučeny dílčí úpravy; s náměty na jejich zařazení se můžete obrátit na kteréhokoliv z autorů nebo na vydavatele – ať už osobně nebo poštou nebo e-mailem na adresu [prihoda@planetarium.cz](mailto:prihoda@planetarium.cz). Stejně tak uvítáme upozornění na některé chyby a závady.

Předností podobných publikačních řad jako je Hvězdářská ročenka je ovšem jistá stabilita obsahu a výběr informací Ročenky se osvědčuje již řadu let. Nicméně není vyloučeno, že vás napadne užitečná změna nebo úprava.

Autoři i pracovníci, kteří se na přípravě Hvězdářské ročenky 2006 podíleli, budou rádi, jestliže vám dobře poslouží při práci nebo astronomické zájmové činnosti. Přejeme vám k tomu průzračnou oblohu, více starobylé dobré tmy v noční době a co nejkldnější ovzduší při nočním i denním pozorování.

Za autorský kolektiv  
Ing. Pavel Příhoda

# A. KALENDÁŘNÍ DATA ROKU 2006

Rok 2006 **řebořského (gregoriánského) kalendáře**, kterým se v každodenním životě řídíme, je rok obyčejný o 365 dnech. Začíná u nás 1. ledna v 0 h 00 min středoevropského času.

Rok 2006 **juliánského kalendáře**, tak řečeného starého stylu, je také rok obyčejný o 365 dnech. Začíná dnem 14. ledna řebořského kalendáře.

## Základy roku 2006 v řebořském kalendáři jsou:

sluneční kruh (28letá perioda).....27	epakta .....XXX
zlaté číslo (19letá perioda) ..... 12	nedělní písmeno .....A
římský počet (15letá perioda) .... 14	velikonoční neděle ....16. IV.

## Rok 2006 se shoduje:

- s roky 7514/7515 **éry řecké** neboli **byzantské**. Rok 7514 začal 14. září 2005; rok 7515 začne dnem 14. září 2006;
- s rokem 6719 **Scaligerovy juliánské periody**. Rok 6719 začíná 14. ledna 2006 gregoriánského kalendáře;
- s roky 5766/5767 **židovské éry**. Rok 5766 začal 4. října 2005, je obyčejný, normální, má 354 dny a končí 22. září 2006. Rok 5767 začíná 23. září 2006, je obyčejný, nadpočetný, trvá 355 dnů a končí 13. září 2007.
- s roky 2781/2782 **olympiád**, a to s 1. rokem 696. olympiády a s druhým rokem 696. olympiády Rok 2782 začíná 14. července 2006 podle gregoriánského kalendáře;
- s rokem 2759 **ab Urbe condita** (A.U.C. – od založení Říma). Začíná dnem 14. ledna 2006;
- s roky 1426/1427 **muslimské éry Hidžry**. Rok 1426 je rokem přestupným o 355 dnech, začal 10. února 2005 a končí 30. ledna 2006. Rok 1427 je rokem obyčejným o 354 dnech, začíná 31. ledna 2006 a končí 19. ledna 2007. Ramadán v roce 1427 začíná 24. září 2006 a končí 23. října 2006 (všechny údaje se týkají arabské varianty muslimského kalendáře);
- s 18. rokem **japonské éry Heisei** – nastolení všeobecného míru. 18. rok éry Heisei začíná 1. ledna 2006. Éra začala 8. ledna 1989 s nástupem japonského císaře;
- s roky 1722/1723 **Diokleciánovy éry** (koptský kalendář). Rok 1722 je obyčejný, má 365 dnů a začal 11. září 2005. Rok 1723 je přestupný, trvá 366 dnů, začíná 11. září 2006 a končí 11. září 2007. Tento starý, jednoduchý a na svou dobu přesný kalendář byl základem všech pozdějších dokonalejších slunečních kalendářů.

Některé uvedené kalendáře mají pouze historický význam – např. d), e). Jiné jsou používány pro církevní účely – sem patří c), f); v občanském životě g), nebo ve vědecké praxi b).